

AKSIOMA

Zavod za sodobne umetnosti
Ljubljana

Jakopičeva ulica 11
SI - 1000 Ljubljana

aksioma@aksioma.org
www.aksioma.org

Ljubljana, 11. December 2015

MEDIJSKO OBVESTILO

Aksioma – Zavod za sodobne umetnosti, Ljubljana, v sodelovanju z galerijo NOME in platformo Disruption Network Lab, Berlin, predstavlja:

Jacob Appelbaum

SAMIZDATA: Dokaz zarote (SAMIZDATA: Evidence of Conspiracy)

Samostojna razstava

aksioma.org/samizdata

Kustosinja: Tatiana Bazichelli

Aksioma | Projektni prostor

Komenskega 18, Ljubljana

20. januar – 19. februar 2016

Odpiralni čas: TO-PE od 12. do 18. ure

Otvoritev razstave: sreda, 20. januar 2016, ob 19. uri

Fotografije za brezplačno objavo so na voljo na naslovu:
<http://www.aksioma.org/press/samizdata.zip>

AKSIOMA

Zavod za sodobne umetnosti
Ljubljana

Jacob Appelbaum

SAMIZDATA: Dokaz zarote (SAMIZDATA: Evidence of Conspiracy)

V zadnjih letih smo se zaradi zgodbe o Wikileaksu in kasneje afere Snowden dodobra spoznali z likom žvižgača – osebe, ki običajno dela v državnem aparatu in se zaradi takšnih ali drugačnih razlogov odloči zapustiti organizacijo in razširiti informacije, ki bi morale biti po pravilih tega aparata tajne. Čeprav so bili žvižgači v zgodovini povezani z vohuni, osebe, kot sta Chelsea Manning in Edward Snowden, izstopajo zaradi etičnih razlogov: ker so prepričani, da lahko tajnost informacij ogrozi sodobno demokracijo, hkrati pa verjamejo tudi v pomen še enega ključnega igralca v moderni demokraciji – medijev.

Žvižgači – demonizirani, predstavljeni kot kriminalci, zaprti in pogosto prisiljeni v iskanje azila v drugih državah – so del majhne a izjemno močne skupine ljudi – raziskovalnih novinarjev, aktivistov, hekerjev, ustvarjalcev videov in umetnikov – ki se borijo za družbeno pravičnost in državljanske svoboščine ter proti omejitvam svobode zaradi množičnega nadziranja in cenzure.

Raziskovalec računalniške varnosti, neodvisni novinar in heker **Jacob Appelbaum** pozna številne izmed teh ljudi in je z njimi pogosto sodeloval.

Razstava *SAMIZDATA: Dokaz zarote* se osredotoča na serijo portretov nekaterih izmed zgoraj opisanih ljudi: Billa Binneyja, Laure Poitras, Glenna Greenwalda (z Davidom Mirando), Juliana Assanga, Sarah Harrison in Ai Weiweija. Šest pobarvanih infrardečih fotografij je razstavljenih v tehniki cibakroma. Applebaum je za portretiranje ljudi, ki razkrivajo nadzor, uporabil analogni film, prvotno namenjen nadzornemu snemanju. Kot je umetnik razložil v pogovoru s Tatiano Bazzichelli, je »pobarvan infrardeči film ... neke vrste zastarelega filma za nadzor iz zraka, iz katerega se s posebnim postopkom ustvarijo diapozitivi, ki prikazujejo več informacij, kot bi jih dobili sicer, čeprav po drugi strani vsebuje manj informacij. [...] Z vidika predmeta, se pravi ljudi, ter njihove kritike nadzora in izgube svobode, se mi zdi uporaba filmov za nadzor prikladen način za kritiko kulture nadzora. V svetu digitalnega nadzora se mi je zdela uporaba analognega filma, ki se je sicer uporabljal za zračni nadzor v kmetijstvu, primeren medij za portretiranje ljudi, ki so podvrženi nadzoru. [...] Kodak je ta film prenehal izdelovati že pred leti. Obstaja pa oseba, ki kupuje stare zaloge tega filma, jih razreže na manjše kose in jih nato proda naprej. Kupil sem kar precej tega filma, vendar je redek, zato ga uporabljam zgolj za občasno fotografiranje nekaterih ljudi in z njim ne razmetavam.«

Izbira zastarelega, a izjemno pomenljivega medija za fotografiranje odlično sovпада z uporabo cibakroma – procesa izdelave fotografij, ki je skoraj popolnoma izginil, fotografiji pa da fizično globino in dimenzije, ki jih z drugimi tehnikami ni mogoče doseči.

Kot pravilno ugotavlja Kate Young, je ta izbira tehnike povezna s tradicijo samizdata, na kar namiguje že sam naslov: samizdat so bili »naredi sam« dokumenti in publikacije, ki so v Sovjetski zvezi v 50. letih minulega stoletja in kasneje zaradi izogibanja cenzuri krožili od rok do rok – in to ob grožnji hudih kazni. Izraz »samizdata«, ki aktualizira samizdat z referenco na podatke (ang. data), »govori o informacijah, ki lahko ljudi zaradi širjenja, govorjenja in poročanja o njih spravi v težave, grozijo pa jim tudi kazenski postopki.« (Appelbaum) Zaradi širjenja teh informacij so portretiranci za nekatere državni sovražniki, za druge pa sodobni junaki. S portreti, ki so predvsem zasebni in intimni pokloni skupini prijateljev ter sprva niso bili namenjeni za razstave ali prikazovanje, Appelbaum poskuša med drugim posredovati sporočilo, da niso ne kriminalci ne heroji, ampak »navadni ljudje, ki delajo njim ljube stvari in izjemno pozitivno vplivajo na svet.« (Appelbaum)

Na razstavi, ki jo je kurirala Tatiana Bazzichelli in bo postavljena v sodelovanju z berlinsko galerijo NOME, bo predstavljena tudi skulptura *Panda pandi (Panda to Panda, 2015)*. Appelbaum jo je ustvaril v sodelovanju s kitajskim vizualnim umetnikom in disidentom **Ai Weiweijem**, naročila pa sta

AKSIOMAZavod za sodobne umetnosti
Ljubljana

jo newyorški muzej New Museum in organizacija Rhizome. Umetnika sta se srečala v Aijevem studiju v Pekingu, kjer sta plišaste pande napolnila z razcefranimi javnosti poznanimi dokumenti ameriške Agencije za državno varnost (NSA), ki jih je žvižgač Edward Snowden v Hongkongu predal Lauri Poitras in Glennu Greenwaldu. V vsako pando sta namestila še mikro SD spominsko kartico z digitalno varnostno kopijo objavljenih dokumentov. Naslov projekta, *Panda pandi*, je sinteza dveh terminov disidentskih kultur. Kitajski slengovski izraz za tajno policijo je »panda«, ki je v mandarinščini enakozvočnica v službi izogibanja cenzuri – »državna varnost« zveni enako kot »državni zaklad«, se pravi panda. Kot rdeče svetilke, ki jih je Ai obesil pod vse nadzorne kamere, ki so jih oblasti namestile pred njegov studio, tudi *Panda pandi* igrivo pripoznava in hkrati zavrača državno oblast.

Jacob Appelbaum je postnacionalni neodvisni raziskovalec računalniške varnosti, novinar in fotograf. Je član najožje ekipe projekta Tor, brezplačnega programskega omrežja, namenjenega zagotavljanju spletne anonimnosti. Zainteresirane stranke po vsem svetu izobražuje, kako naj učinkovito uporabljajo Tor in hkrati prispevajo k njegovemu razvoju, kar jim omogoča, da delujejo neodvisno. Hkrati tudi raziskuje in piše o nadzoru in zasebnosti ter o tem osvešča javnost. *SAMIZDATA: Dokaz zarote* je Applebaumov prvi samostojni projekt, je pa že sodeloval na posamičnih projektih z izjemnimi umetniki kot so Laura Poitras, Ai Weiwei in Trevor Paglen.

Tatiana Bazzichelli je kustosinja in raziskovalka, avtorica knjig *Omrežne motnje* (*Networked Disruption*, 2013) in *Mreženje* (*Networking*, 2008) in sourednica knjige *Povzročanje poslovnih motenj* (*Disrupting Business*, 2013). Je direktorica laboratorija Disruption Network Lab, eksperimentalnega kuratorskega projekta o umetnosti, hektivizmu in povzročanju motenj s sedežem v Berlinu. Bila je programska kustosinja festivala transmediale od leta 2011 do leta 2014, ko je vpeljala tudi celoletni projekt reSource transmedial culture, in postdoktorska raziskovalka v Centru za digitalne kulture na Univerzi Leuphana v Lüneburgu.

Produkcija razstave: Aksioma – Zavod za sodobne umetnosti, Ljubljana, 2016

Umetniški vodja: Janez Janša
Producentka: Marcela Okretič
Izvršna producentka: Sonja Grdina
Asistentka produkcije: Katra Petriček
Odnosi z javnostjo: Urša Purkart
Tehnični vodja: Valter Udovičič

V sodelovanju z [NOME](#) in the [Disruption Network Lab](#), Berlin

N O M EDISRUPTION
NETWORK
LAB

AKSIOMA

Zavod za sodobne umetnosti
Ljubljana

Dogodek je izveden v okviru projekta *Masters & Servers*, ki ga izvajajo Aksioma (SI), Drugo more (HR), AND (VB), Link Art Center (IT) in d-i-n-a / The Influencers (ŠP).

Finančna podpora: Ministrstvo za kulturo RS in Mestna občina Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina
Ljubljana

Kontakt:

Urša Purkart, 031 568 737, aksioma.org@gmail.com

Aksioma | Zavod za sodobne umetnosti, Ljubljana

Jakopičeva 11, 1000 Ljubljana, Slovenija

www.aksioma.org